Татар теле һәм әдәбияты дәресләрендә системалы-эшчәнлекле юнәлеш

Федераль дәүләт белем бирү стандартлары мәктәпне тәмамлаучы укучылар алдында күп таләпләр куя

Федераль дәүләт белем бирү стандартлары нигезе <u>системалы-эшчәнлекле юнәлеш</u> билгеле, планлаштырылган нәтиҗәләргә ирешүне тәэмин итә һәм укучыларда яңа белем, күнекмә, компетенцияләр, эшчәнлек төрләре һәм ысулларын мөстәкыйль рәвештә уңышлы үзләштерү өчен нигез булдыра.

Системалы-эшчәнлекле юнәлешкә якын килүне белем бирүнең предметлы эчтәлеген сайлап алу һәм оештырудагы түбәндәге принципларны саклаган шартларда гына тормышка ашырырга мөмкин:

1. Күпэшчәнлекле белем бирү киңлеге (пространство) принцибы.
2. Тикшеренү һәм эзләнү принцибы.
3. Модельләштерү принцибы.
4. Гамәлләреңә үзконтроль (ясау) һәм үзбәя (бирү) принцибы.

ФДББС шартларында
укучы эшлекле (гамәл кылучы),
ә укытучы исә белем бирү процессын оештыручы һәм идарә итүче булып тора.

Укытучы һәр укучы өчен уңышлылык ситуациясе тудыра.

Дәрестә белем бирү белән генә чикләнеп булмый.

Укучыларның иҗади фикерләү күнекмәләрен, мөстәкыйль эзләү, анализлау һәм бәяләү, иҗади сәләтләрен үстерүне формалаштыру да кирәк.

Иҗади шәхес тәрбияләү өчен традицион булмаган дәрес формалары:

- дәрес-өйрәнү;
- дәрес-сәяхәт;
- дәрес-ачыш;
- дәрес-бәйге;
- дәрес-проект.

Уен аша укучыларның иҗади сәләтләрен үстерү

- Мәгълүмат җыю.
- Текст буенча күз йөгертеп чыгу.
- Кирәк материалларны сайлап алу.
- Җентекләп уку.
- Лингвистик шәрехләү.
- Мәгълүматны кыска формада күрсәтә белү (схема, сурәт).
- Схема, таблица, рәсемнәргә нигезләнеп, текстның эчтәген сөйләү.

ГОД ЛИТЕРАТУРЫ В РОССИИ

2015

2015

ӘҘӘБИӘТ ЙЫЛЫ

ГОД ЛИТЕРАТУРЫ

Инша ярдәмендә укучыларның иҗади мөмкинлекләрен үстерү

Эзләнү-тикшеренү эше

билгеле бер проблеманың, ситуациянең барлыкка килүен, урынын, билгеләрен, эчтәлеген, үсеш закончалыкларын өйрәнүгә,

чишү юлларын табуга,

проблема турында булган күзаллауларны, белемнәрне практик гамәлдә

куллануга юнәлтелгән

комплексды эшчәнлек.

Эзләнү-тикшеренү эшенең төп этаплары:

- проблеманы билгеләү һәм кую;
- гипотеза билгеләү;
- проблеманы чишү юлларын эзләү һәм билгеләү;
- мәгълүмат җыю;

мәгълүматларны анализлау һәм гомумиләштерү;

- фәнни-тикшеренү эшен әзерләү, яклау

Проект – ул әле булмаган нәрсәне барлыкка китерүгә юнәлтелгән һәм аның тормышка ашу процессын күзаллаган бер идея, уй-теләк.

Проект методын тормышка ашыру (реализацияләү) этаплары:

1.Әзерлек яки кереш (проектны башкаруга әзерлек халәте).

1.1. Теманы сайлау һәм аны конкретлаштыру (проект жанрын билгеләү);

1.2. Максатны һәм бурычларны формалаштыру;

1.3. Проект төркемнәрен формалаштыру һәм аларның эш бурычларын билгеләү);

1.4. Проектта катнашучыларга язма рәвештә теләк-тәкъдимнәр бирү (таләпләр, башкарылу вакыты, эш тәртибе, консультация);

1.5. Проект тематикасын һәм индивдуаль планнарны кабул итү;

1.6. Проектны бәяләү чараларын һәм критерияләрен билгеләү.

2. Тикшерү-эзләнү этабы
(проблеманы чишү эшчәнлеге).

2.1. Мәгълүмат чыганакларын билгеләү;

2.2. Мәгълүматны туплау чараларын барлау һәм информацияне анализлау;

2.3. Тикшерү-эзләнүгә әзерлек һәм аны планлаштыру;

2.4. Тикшерү-эзләнүне үткәрү. Материалны туплау һәм аны бер системага салу (максатка һәм ярашлы булган дәлилләрне, нәтиҗәләрне, рәсемнәрне барлау);

2.5. Оештыру-консультация чаралары. Укучыларның җаваплары, проектны башкарганда туган сорауларга җавап табу.

3. Чыгышны формалаштыра торган этап

(проектны тормышка ашыру).

3.1. Проектны яклау алды;

3.2. Проектны тәкъдим-теләкләр һәм хаталарны исәпкә алып тулыландыру, төзәтү эшләре;

3.3. Проектны тыңлаучылар алдында якларга әзерләнү:

− яклау вакытын (көнен һәм урынын) билгеләү;

− чыгышның программасын һәм сценариясен төзү, төркем эчендә биремнәрне бүлешү (яклау бүлмәсен әзерләү, аудио һәм видео , техник чаралар белән тәэмин итү һ. б.);

− проект турындагы мәгълүмати стенд.

4. Йомгаклау этабы (проект яклау).

4.1. Проект белән чыгыш;

4.2. Нәтиҗәләрне билгеләү, башкарылган эшнең конструктив анализы.

- Осталык дәресе ______________________ булды.
- Осталык дәресендә мин ______________________ өйрәндем.
- Системалы-эшчәнлекле юнәлеш укучыларның ______ үстерә.
- Мин эшемдә бу алымнарны ____________________.

Игътибарыгыз өчен рәхмәт!